

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA W KLASIE 8 WYNIKAJĄ Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ I REALIZOWANEGO PROGRAMU NAUCZANIA: Bogusława Breilkopf, Edukacja dla bezpieczeństwa w klasie 8

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
Dział 1. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach					
1. Istota udzielania pierwszej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić zasady zachowania się ratujących (świadków zdarzenia) w miejscu wypadku. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić znaczenie udzielania pierwszej pomocy; • omówić zasady zabezpieczenia miejsca wypadku. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia; • podać przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić rolę świadka zdarzenia w pierwszej pomocy; • ocenić zachowanie się świadków zdarzenia (ratujących) na miejscu wypadku.
2. Łańcuch ratunkowy – nie masz prawa go zerwać	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia; • unikać narażania własnego zdrowia na niebezpieczeństwo; • ocenić własne możliwości; 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika; • wyjaśnić zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej; • podać przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie „stan zagrożenia życia”; • rozpoznać potencjalne źródła zagrożeń w kontakcie z poszkodowanym. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla ratowania życia poszkodowanych; • scharakteryzować

	<ul style="list-style-type: none"> • wezwać odpowiednią pomoc. 		<ul style="list-style-type: none"> • wskazać sposoby zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej. 		<p>poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia.
3. Ocena stanu poszkodowanego	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić przytomność poszkodowanego; • ocenić czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund); • udrożnić drogi oddechowe rękoczynem czoło–żuchwa; • systematycznie ponawiać ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać u osoby stan zagrożenia życia; • wyjaśnić mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej; • postępować według poznanego schematu ratunkowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika; • odwrócić na plecy poszkodowanego leżącego na brzuchu, gdy zachodzi taka konieczność; • rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić objawy utraty przytomności; • wyjaśnić zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku; • podać przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach. 	<ul style="list-style-type: none"> • dowiedzieć konieczności udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego; • wyjaśnić rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych.
4. Postępowanie podczas utraty	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić przytomność poszkodowanego; • udrożnić drogi 	<ul style="list-style-type: none"> • postępować według poznanego schematu ratunkowego; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazać związek między utratą przytomności a 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i

<p>przytomności i zasłabnięć</p>	<p>oddechowe rękoczynem czoło–zuchwa;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund); • systematycznie ponawiać ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej; • ułożyć osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • udzielić pomocy osobie omdlałej; • wymienić zagrożenia dla osoby nieprzytomnej. 	<p>nieprzytomnej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika. 	<p>zagrożeniem życia;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić przyczyny i objawy nagłych zasłabnięć i utraty przytomności. 	<p>układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady postępowania z osobą nieprzytomną.
<p>5. Pierwsza pomoc w zaburzeniach oddychania i krążenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać czynności życiowe uszkodzonego lub ich brak; • postępować według poznanego schematu ratowniczego; • wykonać na manekinie uciski klatki piersiowej; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonać na manekinie uciski klatki piersiowej i oddech zastępczy, samodzielnie i we współpracy z drugą osobą. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najczęstsze przyczyny zaburzeń czynności życiowych uszkodzonego; • omówić uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia; • wyjaśnić pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED); • wykazać wpływ zastosowania AED na zwiększenie skuteczności akcji resuscytacyjnej; • wymienić oznaki nagłego zatrzymania krążenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych uszkodzonego; • wymienić warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości.
<p>6. Ciała obce w</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykonać na manekinie 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować poznany 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie i 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić schemat 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić

organizmie	<p>rękocyny ratunkowe w przypadku zadławienia;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wezwać odpowiednią pomoc. 	<p>schemat ratunkowy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci. 	<p>mechanizm zadławienia;</p> <ul style="list-style-type: none"> • postępować według poznanego schematu ratunkowego. 	<p>postępowania w przypadku zadławienia.</p>	<p>konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrztuszenia lub zadławienia.</p>
7. Pierwsza pomoc w zranieniach, skaleczeniach i ranach	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić środki stanowiące wyposażenie apteczki pierwszej pomocy; • wyjaśnić zastosowanie poszczególnych materiałów opatrunkowych; • wykonać opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny; • posługiwać się chustą trójkątną podczas opatrywania ran i unieruchamiania kończyn; • bezpiecznie zdjąć rękawiczki ochronne; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej; • opatrzyć rany kończyn chustą trójkątną; • zastosować podstawowe zasady opatrywania ran; • zastosować właściwe opatrunki w zależności od rodzaju urazu i umiejscowienia rany. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce przygotowanej na wyprawę turystyczną; • omówić zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn; • wymienić przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce samochodowej; • wykonać opatrunek osłaniający na ranę głowy, szyi, twarzy, klatki piersiowej i jamy brzusznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie rany; • wskazać zależność między sposobem opatrzenia rany a jej gojeniem się; • zaplanować wyposażenie apteczki dla kilkuosobowej grupy na wyprawę turystyczną w zależności od pory roku. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić konieczność opatrywania ran; • rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnić zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku.
8. Tamowanie krwotoków	<ul style="list-style-type: none"> • wykonać opatrunek uciskowy; • zatamować krwotok za 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny; 	<ul style="list-style-type: none"> • ułożyć poszkodowanego w odpowiedniej pozycji, w zależności od 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: „rana”, „krwotok”; • wyjaśnić, dlaczego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić zagrożenie związane z silnym krwotokiem;

	<p>pomocą opatrunku;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wezwać odpowiednią pomoc; • bezpiecznie zdjąć rękawiczki ochronne. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać opatrunek uciskowy. 	umiejscowienia urazu.	silny krwotok zagraża życiu.	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnić zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku.
9. Urazy kości i uszkodzenia stawów	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować unieruchomienie obłożeniowe; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać podręczne środki do unieruchomienia urazu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie „złamanie”; • wymienić przyczyny urazów kostno-stawowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy.
10. Wpływ wysokiej temperatury na organizm człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • zademonstrować metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach; • wymienić przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci. 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować stopnie oparzeń termicznych; • omówić zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić skutki działania wysokiej temperatury na organizm człowieka; • wyjaśnić pojęcie „oparzenie”. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji.
11. Wpływ niskiej temperatury na organizm człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • udzielić pomocy w przypadku odmrożenia miejscowego; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w odmrożeniach. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady postępowania w przypadku odmrożenia miejscowego; • wyjaśnić pojęcia: „odmrożenie”, 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować stopnie odmrożeń; • omówić skutki działania niskiej temperatury na organizm człowieka.

			"wychłodzenie".	sytuacjach symulowanych podczas lekcji.	
12. Postępowanie w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać stan poszkodowanego, sprawdzić czynności życiowe; wymienić zagrożenia dla osoby nieprzytomnej; wzwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać u osoby stan zagrożenia życia; przedstawić metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji. 	<ul style="list-style-type: none"> udzielić pomocy osobie porażonej prądem; omówić zasady postępowania w zależności od sytuacji urazowej. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach; wyjaśnić, jak należy udzielać pomocy podczas kąpieli, załamania lodu, porażenia prądem. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnić zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku.
Dział 2. Edukacja zdrowotna					
13. Zdrowie i czynniki je warunkujące	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażają zdrowiu, a także wskazać te, które szczególnie często występują wśród nastolatków. 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić własne zachowania związane ze zdrowiem. 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ, od takich, na które nie może mieć wpływu; wyjaśnić wpływ stresu na zdrowie. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić krótkoterminowe i długoterminowe skutki zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; wyjaśnić zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym i społecznym. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych.

14. Komunikacja interpersonalna	<ul style="list-style-type: none"> • dobrać i zademonstrować umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa). 	<ul style="list-style-type: none"> • dobrać i zademonstrować umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie). 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalić indywidualny plan działania uwzględniający rozwój umiejętności komunikacji interpersonalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalić, co sam może zrobić, aby stworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia, a także służące rozwojowi komunikacji interpersonalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • zaplanować rozwój umiejętności komunikacji interpersonalnej, uwzględniającej zachowania asertywne oraz negocjacje.
Dział 3. Bezpieczeństwo państwa					
15. Bezpieczne państwo	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić składniki bezpieczeństwa państwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co rozumie przez pojęcie „bezpieczne państwo”. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i scharakteryzować podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • określić istotę problemu bezpieczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat bezpieczeństwa państwa.
16. Polska a bezpieczeństwo międzynarodowe	<ul style="list-style-type: none"> • orientować się w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić organizacje międzynarodowe i przedstawić ich rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić filary współczesnego bezpieczeństwa Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski.
Dział 4. Działania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń					
17. Ostrzeganie i alarmowanie ludności o	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnić poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; • omówić zasady 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób zachowania się uczniów po usłyszeniu sygnału 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rodzaje alarmów; • wymienić zasady ostrzegania ludności o 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę różnych służb i innych podmiotów; • uzasadnić znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych

zagrożeniach	właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych; • zachować się po ogłoszeniu alarmu w szkole.	alarmu; • wskazać drogi ewakuacji w szkole.	zagrożeniach; • wyjaśnić zasady zachowania się ludności po usłyszeniu sygnału alarmowego.	bezwzględne stosowanie się do zaleceń służb i innych podmiotów; • omówić rodzaje alarmów.	podmiotów; • uzasadnić przydatność znajomości sygnałów alarmowych.
18. Zagrożenia powodziowe	• wymienić przykłady zagrożeń związanych z wystąpieniem powodzi; • podać zasady postępowania w razie zagrożenia powodzią.	• omówić znaczenie kolorów stosowanych w ratownictwie powodziowym.	• omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji wystąpienia powodzi.	• uzasadnić znaczenie bezwzględne stosowania się do zaleceń służb ratowniczych.	• wyjaśnić, dlaczego na terenach powodziowych należy przeciwdziałać panice.
19. Zagrożenia pożarowe	• scharakteryzować zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy; • rozpoznać i prawidłowo zareagować na sygnał alarmu o pożarze w szkole.	• omówić zasady zachowania się podczas pożarów; • omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych; • uzasadnić znaczenie bezwzględne stosowania się do zaleceń służb ratunkowych.	• wskazać w szkole miejsca szczególnie zagrożone wystąpieniem pożaru i uzasadnić swój wybór.	• wyjaśnić najczęstsze przyczyny powstawania pożarów; • uzasadnić celowość przestrzegania zasad ochrony przeciwpożarowej.	• uzasadnić potrzebę przeciwdziałania panice; • planować postępowanie uczniów po usłyszeniu sygnału o pożarze.

20. Zagrożenia związane z działalnością człowieka	<ul style="list-style-type: none"> wymienić przykłady nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych przez człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać rodzaje zagrożeń związanych z działalnością człowieka; omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnić potrzebę przeciwdziałania panice.
21. Zagrożenia wywołane substancjami toksycznymi	<ul style="list-style-type: none"> wymienić przykłady zagrożeń środowiskowych; opisać pożądane zachowania ludności w sytuacji zagrożeń chemicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać zasady postępowania w razie uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożenia substancjami toksycznymi. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić przykłady nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych przez człowieka; zaplanować kolejność działań domowników w sytuacji zagrożenia chlorem gazowym. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń różnych służb i innych podmiotów; opisać miejsca eksponowania znaków substancji toksycznych.
22. Ewakuacja z terenu zagrożonego	<ul style="list-style-type: none"> wymienić przykłady zagrożeń środowiskowych mogących być przyczyną ewakuacji. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożenia. 	<ul style="list-style-type: none"> zaplanować ewakuację rodziny na wypadek klęski żywiołowej; uzasadnić potrzebę przeciwdziałania panice. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w czasie prowadzenia ewakuacji z terenu zagrożonego.
23. Zagrożenia terrorystyczne	<ul style="list-style-type: none"> omówić zasady postępowania w sytuacji wystąpienia zdarzenia terrorystycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić zasady zachowania się ludności w sytuacji pojawienia się grupy antyterrorystycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji wystąpienia zdarzenia terrorystycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnić potrzebę przeciwdziałania panice. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb biorących udział w

					zdarzeniu antyterrorystycznym.
--	--	--	--	--	-----------------------------------